

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.III.20.442/2008/12. szám

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla a dr. Farsang László ügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)** alatti lakos felperesnek, - Dr. Filvig Gézőné dr. Vinczellér Ilona ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** alatti lakos alperes ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása és egyéb iránt indított perében a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 2008. június hó 4. napján kelt 10.P.20.928/2007/42-I. számú ítélete ellen az alperes részéről 46. sorszám alatt benyújtott fellebbezés és a felperes Pf.III.20.442/2008/8. sorszám alatti csatlakozó fellebbezése folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét **nem érinti**, megfellebbezett rendelkezését **megváltoztatja** és a felperes keresetét teljes egészében **elutasítja**.

Mellőzi az alperes elsőfokú eljárási illeték és költség megfizetésére kötelezését.

A pártfogó ügyvéd díját 14.400,-(Tizennégyezer-négyszáz) Ft-ra **leszállítja**. Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 900.000,-(Kilencszázezer) Ft le nem rótt elsőfokú eljárási illetéket és 14.400,-(Tizennégyezer-négyszáz) Ft állam által előlegezett költséget.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 120.000,-(Egyszázhuszezer) Ft elsőfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 12.000,-(Tizenkettőezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi a felperest fizessen meg az államnak külön felhívásra 24.000,-(Huszonnégyezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS:

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jó hírnevét, amikor a következő kijelentést tette: **személy1** „jelentős mennyiségű pénzt hozott haza, amelyet nem sokkal hazaköltözése után egy család elcsalt tőle. 1998-ban befolyásolhatóságát és betegségét, valamint gyógyszereszedését kihasználva a család nőtagja hozzámment feleségül, elcsalt vagyona visszaszerzése érdekében jelenleg per folyik”. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest 7.000,-Ft elsőfokú eljárási illeték és 30.000,-Ft perköltség megfizetésére. A felperest képviselő pártfogó ügyvéd díját 100.000,-Ft + ÁFA összegben állapította meg, melyet az állam visel.

Indokolásában kifejtette, az értékítélet is lehet hírnévrontó, ha közvetlenül vagy közvetetten tényállítást fejez ki. A véleménynyilvánítás akkor felel meg társadalmi rendeltetésének, ha kellően megalapozott, a jóhiszeműség és a tisztesség követelményét tükrözi, illetve ha az értékelés, bírálat megtartja a gondolkodás és az ítéletalkotás szabályait. Az alperes **személy1** szakértői vizsgálata közben olyan kijelentést tett, amelynek alapján a felperes személye beazonosítható és környezetében megítélését hátrányosan befolyásolhatta. Arra utalt, hogy a felperes **személy1** befolyásolhatóságát és betegségét kihasználta, el akarta csalni a pénzét. Bár az alperes azt állította, hogy csupán a rokona véleményét mondta el, utóbb a tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy ezzel a kijelentéssel maradéktalanul egyetért, vagyis mindez a személyes nyilatkozatának is tekinthető. Ezt látszik megerősíteni a gyámhivatalhoz intézett kérelme, amelyet úgy indokolt, hogy a felperesnek a gondnokolttal kötött házassága annak kisemmizésére irányult. Mindezek alapján a bíróság a jó hírnév megsértését a Ptk. 78. § (1) bekezdése alapján megállapította. A felperes kártérítés iránti igényét azonban megalapozatlannak találta mert nem nyert bizonyítást olyan többlettényállás, amely szerint az alperes magatartásával okozati összefüggésben nem vagyoni hátrány is bekövetkezett. A felperes előadása szerint több más peres eljárást kezdeményezett, amelyek kimerítették, így a csatolt orvosi igazolásból sem lehet arra következtetni, hogy az alperes magatartása következtében testi vagy lelki sérelmet szenvedett el.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel, kérte annak részben és akként történő megváltoztatását, hogy a bíróság a jogsértő magatartás megállapítása vonatkozásában is utasítsa el a keresetet, továbbá mellőze a terhére megállapított költségeket. Fellebbezése indokaként megismételte az elsőfokú eljárásban előterjesztett érdemi ellenkérelmét. Utalt arra, hogy az eljáró bíróságok jogerős ítélete szerint a felperes és **személy1** házassága nem jött létre és az általuk kötött öröklési szerződés érvénytelen, amely tények a felperes magatartását minősítik. A felperes 15.000.000,-Ft összegű kártérítési igény vonatkozásában pervesztes lett, így a pernyertesség-pervesztesség arányára figyelemmel részperköltségben sem marasztalható.

Pf.III.20.442/2008/12. szám

A felperes módosított fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Az alperes terhére kérte értékelni, hogy a peres eljárások során nem létezett olyan irat, amelyben direkt vagy indirekt módon ne alázta volna meg. A valótlan tartalmú közlések miatt jogsérelmet szenvedett, ugyanis a vélemény és bírálat sem lehet önkényes és nem épülhet megalapozatlan következtetésekre.

A fellebbezés **megalapozott**.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság rendelkezésére állt periratokból a tényállást kiegészítette a következőképpen:

A magyar állampolgárságú, de huzamosabb ideig a Német Szövetségi Köztársaságban élt **személy1** részére a Weinheimi Alsófokú Bíróság 1996. január 18. napján FR.XVII.190/95. számú határozatával gondozót rendelt ki, akinek feladata volt a vagyoni gondozás, a tartózkodással kapcsolatos intézkedés, egészségügyi ellátás és segítségnyújtás a Magyarországra való áttelepülésben. A határozat indokolása szerint a gondozó kirendelésére azért került sor, mert a gondokolt paranoid-depressziós szindróma miatt nem volt abban a helyzetben, hogy saját magát elláthassa és a gondnokság hatálya 2003. évig állt fenn. **személy1** 1998. áprilisában érkezett Magyarországra, Kalocsán élő szülei azonban idős koruk miatt az ellátásáról gondoskodni nem tudtak. Megismerkedett a felperessel és házastársával, majd hozzájuk költözött a **cím1** alatti lakásukba. 1998. május 18. napján a felperes kérelmet terjesztett elő Kalocsa Város Polgármesteri Hivatalánál aziránt, hogy **személy1** gondnokaként jelöljék ki. A gyámhivatal előtt 4309/1998. ügyszám alatt indult eljárásban pszichiáter szakértő készített szakvéleményt **személy1**-ről, amely szerint alkoholos eredetű szellemi leépülésben és személyiségtorzulásban szenved, ennek következtében csökkent kritikai készsége és nagyfokú a befolyásolhatósága. Mindezek az ügyei viteléhez szükséges belátási képességében meghatározóan befolyásolják és emiatt cselekvőképességet érintő gondnokság alá helyezése javasolt. **Személy1** édesanyja kifejezetten ellenezte, hogy a felperest jelöljék gondnoknak, ugyanakkor az alperes aki **személy1** unokatestvére, vállalta a tisztséget, ezért a gyámhivatal ideiglenes gondnokot rendelt ki azzal, hogy a gondnokság alá helyezés iránti pert a hozzátartozók indítsák meg. A perindításra azért nem került sor, mert a felperes - aki ekkor még házassági kötelékben élt - és **személy1** időközben élettársi kapcsolatra léptek és Németországba távoztak. A felperes házastársának kezdeményezésére a Kalocsai Városi Bíróság 1998. novemberében 5.P.20.453/1998/4. sorszámú ítéletével a házasságot felbontotta. A gyámhivatal az ideiglenes gondnokot a gondnoki tisztség alól felmentette.

A felperes és **személy1** 1999. januárjáig tartózkodtak Németországban, majd visszatértek Magyarországra és **személy1** a németországi ingatlanának eladási árából megvásárolta a **cím2** alatti ingatlant. 1999.

május 25. napján a felperes és élettársa **személy1** között öröklési szerződés jött létre, amelynek alapján a felperes vállalta a **cím2 alatti** ingatlan ellenében, hogy gondoskodik az örökgyógóról mégpedig úgy, hogy részére havi 22.000,-Ft életjáradékot fizet, továbbá természetbeni ellátását, gondozását biztosítja. Ezt követően 1999. szeptember 25. napján házasságot kötöttek és a **cím2** alatti ingatlanban laktak együtt, ahova a felperes volt házastársa is beköltözött. 2001. tavaszán a felperes és volt házastársa az ingatlant elhagyták nagyösszegű közüzemi tartozást hátrahagyva és visszaköltöztek a **cím1 alatti** házingatlanukba. Utóbb **személy1** az alperestől kért segítséget és az ő **cím1 alatti** házingatlanába beköltözött.

A Kalocsai Városi Bíróság P.20.159/2004/14. sorszámú ítéletével, melyet a Bács-Kiskun Megyei Bíróság Pf.21.606/2005/4. sorszámú ítéletével helybenhagyott megállapította a fenti öröklési szerződés érvénytelenségét. Ítéletében rámutatott, hogy a felperes a szerződéskötéskor rokkantnyugdíjas volt és kb. az általa vállalt járadéknak megfelelő összegű havi ellátásban részesült, vagyis a járadékfizetési kötelezettségét nem tudta teljesíteni, sőt **személy1** biztosította a felperes tartását a külföldről folyósított nyugellátásából.

A Bács-Kiskun Megyei Bíróság Pf.20.460/2006/6. sorszámú ítéletével helybenhagyott ugyanezen elsőfokú bíróság 5.P.20.291/2004/43. sorszámú ítéletével megállapította, hogy **személy1** és a felperes között a ... 26/1999 folyószám alatt anyakönyvezett házasság nem jött létre. **Személy1** ugyanis a ... anyakönyvezető előtt olyan állapotban jelent meg, hogy felismerhető kijelentést tenni nem tudott, teljes közönyt tanúsított és az anyakönyv aláírásakor a felperes segítségére volt szüksége, ténylegesen ő vezette a kezét. A Kalocsai Városi Bíróság P.20.373/2004/6. sorszámú ítéletében **személy1**-t általános jelleggel cselekvőképességet korlátozó gondnokság alá helyezte.

A Ptk.78. § (1) bekezdése alapján a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jó hírnév védelmére is. A (2) bekezdés értelmében a jó hírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tény hamis színben tüntet fel. A hírnév általában a személy értékeléséhez szolgáló tényállításokra vonatkozik.

Az értékítélet - bírálat, jellemzés, véleménynyilvánítás - csak akkor eredményezi a jó hírnév sérelmét, ha valótlan tényállításokon alapszik, vagy téves következtetés levonására ad alapot. Ha a véleménynyilvánítás a való tényekből okszerűen levont következtetésnek minősül - a kifejezőmódjában nem indokolatlanul bántó, sértő, lealacsonyító - a jó hírnév megsértését nem okozza akkor sem, ha egyébként negatív vagy téves értékítéletet alkot (BDT.2006. évi 1376. jogeset).

Az elsőfokú bíróság helyesen következtetett arra, hogy az alperes a szakértői vizsgálat elkészítésekor a felperest érintő értékítéletet tartalmazó nyilatkozatot tett, amelyből a személye beazonosítható. Így azt kellett volna tisztáznia, hogy ilyen

következtetés levonására alappal juthatott-e az alperes, okszerűen következtethetett-e arra, hogy a felperes kifogásolható módon járt el.

A jogerős ítéletek és a periratok alapján egyértelműen megállapítható, a felperes tisztában volt **személy1** egészségi állapotával és vagyoni helyzetével. Előbb a **cím1** önkormányzatnál jelezte, hogy a gondnoka kíván lenni, majd ennek eredménytelensége után élettársi kapcsolatot létesítettek. Az „egy család elcsalta **személy1** pénzét” kijelentéshez valós ténybeli alapul szolgál, hogy a felperes a **cím2** alatti házingatlan megszerzése érdekében öröklési szerződést kötött a korlátozottan cselekvőképes **személy1-gyell**. A szerződésben olyan kötelezettségeket vállalt, amelyet ténylegesen anyagi okok miatt nem tudott és nem is akart teljesíteni, illetve mint élettársnak és utóbb feleségnek ellenszolgáltatás nélkül köteleességét képezte, majd **személy1-t** kiszolgáltató állapotban magára hagyta. Való tényen alapul az az alperesi előadás is, hogy „1998-ban befolyásolhatóságát és betegségét, valamint gyógyszereszedését kihasználva a család nőtagja hozzámment feleségül”. A Kalocsai Városi Bíróság P.20.291/2004. számú ügyiratából megállapíthatóan 1999. szeptember 29. napján a házasságkötésre különös körülmények között került sor, hiszen **személy1** nem tudott nyilatkozatot tenni és a kezét a felperes vezette az anyakönyvi aláírás közben, így a házasság létre sem jött. „Az elcsalt vagyon visszaszerzése érdekében jelenleg per folyik” mondatrész lényegében az előzőekhez kapcsolódóan már tényállítással vegyes értékítéletet fejez ki, amely ugyancsak valós.

A való tényekből eredő következtetés nem vezethet a jó hírnév sérelmére, még akkor sem, ha mások nézeteivel ellentétes tartalmat hordoz. A felperes által sérelmezett kijelentések nem önkényesek, megfelelnek az ésszerű gondolkodás szabályainak és a gyakorlati tapasztalatoknak. A nem vitathatóan negatív értékítélet kifejezőmódjában sem tekinthető indokolatlanul sértőnek, megalázónak, amely a jogsértést megállapíthatóvá tenné.

Mindezek alapján az ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezését megváltoztatta és a felperes keresetét teljes egészében elutasította a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján. Ennek perjogi következményeként mellőzte az alperes elsőfokú eljárási illeték és költség megfizetésére kötelezését.

A másodfokú eljárás során az ítéletábla 2. sorszámú végzésében a felperes számára engedélyezett személyes költségmentességet az eljárás kezdetére visszaható hatállyal megvonta, amelynek következtében a korábban költségkedvezményben részesült fél köteles a le nem rótt kereseti illeték, valamint a pártfogó ügyvéd díjának a megtérítésére. Az elsőfokú bíróság által megállapított pártfogó ügyvéd díját, figyelemmel az általa képviselt fél pervesztettségére leszállította a módosított és kiegészített 7/2002. (III.30.) IM. rendelet 5. § (2) bekezdés b) pontja, valamint az

ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény 131. § (2) bekezdése alapján 14.400,-Ft összegre, amely az ÁFÁ-t is tartalmazza.

Az alperes fellebbezése eredményre vezetett, ennek perjogi következményeként a felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni a másodfokú eljárási költségét is, amely az őt képviselő ügyvéd munkadíjából tevődik ki és összege a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontján, valamint az (5) bekezdésén alapul. A fellebbezéssel érintett pertárgy értéke 400.000,-Ft és a személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos perben a feleket jövedelmi és vagyoni viszonyaikra tekintet nélkül illetékfeljegyzési jog illeti az 1990. évi XCIII. törvény 62. § (1) bekezdés f) pontja értelmében. A le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a felperes köteles megfizetni az államnak külön felhívásra a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdése szerint.

S z e g e d, 2009. március hó 9. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.	Dr. Rakita Zsuzsanna sk.	Dr. Kasza Ferenc sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró